

אין מעמידן פרק שני עבודה זרה. כה.

מסורת הש"ס

(א) [צס"א: עשרים וארבע,
יכן להלן], (ב) תענית כ.,
(ג) ס"א א"ר אלעזר,
(ד) [בתחלה], (ה) קידושין פ.,
(ו) [ל שמים], (ז) [סומך].
רש"י.]

הגהות הב"ח

(א) גמ' כיוס תמים
לאו מוכלל דמעיקרא לאו
ביום תמים ר' שמואל בר
ר' חמני: (ב) שם דכתיב
ביה ועשית הישר וכו'
דכתיב ביה צימים:
(ג) רש"י ד"ה ספר וכו'
תקבעה הכא ושבתא:
(ד) תוס' ד"ה למשה וכו'
ולמד שחוריה לו בגלגל
חמה:

לעזי רעס"י

הטירי"ל. עורף.
פולפ"א. הבשר שעל עצם
הירך.

מוסף רש"י

אֲתִיּא אַחַל אַחַל. כְּתִיב
מִתְחַלְתִּים יִשְׁעֵי אֱחָד זָלָל
וְדָלָל. מִתְחַלְתִּים מִשֶּׁה כְּתִיב
מִשֶּׁה פִּסְדָּךְ, וְזֶה יִשְׁעֵי
זָקְמָה לִּי מִמֶּה מִתְחַלְתִּים
מִדְּבָרֵי בְּדִידִים, חָף מִשֶּׁה
כֵּן, שֶׁכֵּן דָּרָךְ הַכּוֹמֵזִין לִמַּד
מִן הַמְּפֹרָשׁ בְּרִמָּה,
הַדְּבוּר דּוֹמֵה לַחֲבֵרִי,
וְיִגִּיעַ שׁוֹה אֶחָד מִן יִגִּיעַ
זִמּוּת שִׁמְרִית וְלִנְשֵׁה
מְקִיץ, מִתְחַלְתִּים צִיפֶּלֶת
מְפֹרָשׁ (תְּחִנִּית ב.). עֵבֶר
וְשָׁחַי נִשְׁמֵי. מִפְּנֵי שֶׁדַּעַן
וְשִׁמְרִית וְשִׁמְרִית תְּחִנֹּת
הַמְּפֹרָשׁוֹת וְלֹא מִיֶּדֶא וְ
מִתְחִירֵיכֶם, שֶׁאִף יִשָּׁה מְעַשֶּׂה
כְּמוֹתָה (דְּשׁוּרֵי ט.).

רבינו חננאל

[illegible]

ר' שמואל בר נחמני א
מקומות ל"ו שעות. וי"ח
הכתיב ולא היה כיום
ה' השליך עליהם אבני
ימיזא ידך בערף אויבך
העליה ר' יוחנן אמר

יָדוּם הַשֶּׁמֶשׁ. זִיהוּשֶׁה כְּחֵיב כְּשֶׁנֶּלְחַם ס
מִחֲמוּנֵי זִמְדֵּרֶשׁ פִּסְקוּקָא דְיוֹשֶׁרְנָה וּפְלִי
זִמְתֹּק וִיהוּשֶׁה אֹמֵר שִׁירָה זִשְׁצִילָה דְכֶ
עַל סֵפֶר הַיִּסָּר. שְׁעֵמִיד לִיעֲשׂוֹת לִי

גַּל עֲלָמוֹ שִׁמּוֹת מִיָּתֶהּ שֶׁל גִּיּוֹעִה
מִמּוֹתָן: **וְהִכָּא רַמְיָא.** בְּזִרְאִשִּׁית
שֶׁעֲשֵׂהְמִיד יִהְיֶה לָּנָח לָנֶס זֶה. יִהְיֶה
מִשְׁמַצָּה אֲפִרִּים בֶּה דְרַכְתִּיבִּי (בְּמַדְבָּר)
(א) לְמַעַם אֲפִרִּים הוֹשֵׁעַ בֶּן נֹון
וְכֹחֲתִיב בְּאִפְרִים וְחֲרַע יִהְיֶה מֶלֶךְ
הַגִּיּוֹרִם כִּי הֵאֱרָתוֹת מִתְלַחֵם מִירְאָתוֹ
וּמִאֲחִימוֹ וְרַע שֶׁל אֲפִרִּים יִהְיֶה מֶלֶךְ
הַגִּיּוֹרִים אֲדָם נוֹלָח בְּכָן מִלְחָמָה אִין
נִי אֶסְפְּמִיִּיא יוֹדְעִין בֶּה אֲבָל בְּשַׁעֲה
שֶׁעֲשֵׂמַדָּה לוֹ חֲמֶה לִיהוֹשֵׁעַ נִרְאֶה לְכָל
עוֹלָם וְיִרְאָה מִפְּנֵי: **סֵפֶר מִשְׁנֵה**
וְחֹרֶה וּסְפֵר שׁוּפְטִים ל"ג הִכָּא
אֲבָב יִרְהוּט דְּגִירָא דְּלֶקְחָן
יִקְרֵהָ (א) הִיא וְבִשְׁמָהּ הִיא
לֹא רַחֲמָא דִּבִּי: **וְנִשְׁמַד**

ששמש. יש במשמעה שמי עבדות
ואחת בחצי השמשם והיינו בחצי היום
ואחת סמוך לשקיעתו: דכתיב ולא
אחז לבוא. אלא שההיום תמים
היינו עשרים וארבע שעות דיום
אזינו תמים ושם אלא עם לילו:
עצמם וארבעה. היה אותו יום
ומעלות השחר עד יציאת הכוכבים
יום תמים אכולהו מילתא קאי האלון
אעמידה: אויל שית. עד חצי
השמש: וקס שית. דכתיב ועימד
שמש: ואויל שית. עד ערב וקס
שית דכתיב ולא אחז לבוא: כולה
מילתא. הילוכו ועמידתו כיום
תמים עשרים וארבע של יום ולילה
שאר ימים: ל' ושית. דיום תמים
דקרא אעמידה לחוד קאי: ארבעים
שמונה. דיום תמים דלא אשהיה
לשקיעה קאי וקמיתא דלח כתיב
אחז ליום תמים סתם עמידה שנים

געשר שעות עממדיה שדרו לעמוד
 לשמוק בליה: אינא דאמרי.
 דהן שיעורי דהן רבנן בתוספתא
 עתוסתוסק על היום קאמרי להו:
 יי יהושע בן לוי אמר עשרים
 ארבע. הואי התוספתא ויום תמים
 אעממדיה קאי: ור"א אמר ל"ו. הוי
 תוספתא ויום תמים קדרא אעממדיה
 אלא אף לבוא קאי וקדמיא סתמא
 שעות תורת לילה: ור"י שמואל
 רב נחמני. סבר דכיוס תמים
 אעממדיה דולא אף לבוא קאי ומיהו
 מקיש עמידתו דח"י השמים ביצתו
 אלא אף לבוא: נקדמיא בן גוריון
 אמר. שהלוייה הגמון א אחד
 געשר מעניות כו' בתוספתא דעניות
 סדר תעניות אלו (דף יט:);
 משפ. במלחמות סיוחן: לא היה
 ימים ההוא. במעשה ליהושע כחיי:
 אבני צדד. דלא היו במשה: ויאמר

ולמד בני יהודה קטת. בקינה שך
המושך בקטת נותן דיו כנגד עיני
ותלמה שלריה לימוד רז' ומלך.
ששס יהודה יעלה אלמח סתם מלח
ופייהו נקט לה: והעליה. מה שעני
עלם של זומת הגיד הממוע צין ר'
שוק של שלמים בשעת תנופה והיה
ידיהו לנכח דמנה קטנה הוה וקי
זופי. כף היך הסודצ עלם הקולות

עלה כמנהגו ר' ויעמד השמש בחצי השמי
כמנהגו הכל מ"ח שעות. איכא דמנינ' לה
יא לפניו ואחריו לשמע ה' בקול איש וגו'.
דורות מן השמים וגו'. ויאמר ללמד בני
אדון היא מלחמה שהיא צריכה יד כנגד בני
ואליה. ר' אצלון אמר שום וזוהר. ר' שמש

וַיִּדְוֹם הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּרַח עֶמֶד עַד יָקוֹם גִּי
 אֵיבָיו הֲלֹא הָיָא כְּתוּבָה עַל סֵפֶר הַיֶּשֶׁר מֵאִי
 סֵפֶר הַיֶּשֶׁר א"ר חִיָּיא בֶר אָבָא א"ר יוֹחָנָן זֶה
 סֵפֶר אֲבֵרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שֶׁנֶּקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל
 שֵׁנָא² תְּמוֹת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְהִיא רִמְזָא
 וְרַעְיוֹנוֹ יִהְיֶה מֵלֵא הַגּוֹיִם [אֵימָתִי יִהְיֶה מֵלֵא
 הַגּוֹיִם] בִּשְׁעָה שֶׁעֲמִידָה לּוֹ חֵמָה לִיהוֹשֻׁעַ
 וַיַּעֲמֵד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא אֵין
 לָבוֹא כּוּס תְּמִים וְכִמָּה א"ר יוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוי
 עֹשִׂרִים וָאַרְבַּעַה [שְׁעִי] אֵזֵל שִׁית וְקָם שִׁית
 אֵזֵל שִׁית וְקָם שִׁית כּוֹלָה מִלֵּתָא כּוּס תְּמִים
 ר' אֱלֵעָזָר אָמַר שְׁלֹשִׁים וְשִׁית אֵזֵל שִׁית
 וְקָם תְּרִיסָר אֵזֵל שִׁית וְקָם תְּרִיסָר עֲמִידָתוֹ

כיום תמים רבי שמואל בר נחמני אמר א"ר תריסר אזיל שית וקם עשרים וארבעה⁶ [שנ] מכלל דמעיקרא לאו כיום תמים [הוה] א"ר לוי אמר עשרים וארבעה אזיל שית וקם תרים כיום תמים ר"א אמר שלשים ושש אזיל ש עשרים וארבעה ולא אין לבוא כיום תמים ארבעים ושמונה אזיל שית וקם עשרים ואר עמידתו לביאתו מה ביאתו כיום תמים א כשם שעמדה לו חמה ליהושע כך עמדה לו יהושע קראי נקדימון בן גוריון גמרא למשה מן אהל תת פחדך וכתוב התם ביהושע אהל ג תת כתיב הכא אהל תת פחדך וכתוב ביהו ר' שמואל בר נחמני אמר מגופיה דקרא שמעך ורגזו וחלו מפניך אימתי רגזו וח חמה למשה מיתבי⁷ ולא היה כיום ההוא שעות הוא דלא הוו נפיש כולי האי ואיב דכתיב⁸ ויהי בנוסם מפני בני ישראל הם עליהם אבנים גדולות מן השמים עד עזו בני יהודה קשת הנה כתובה על ספר היש בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ובהו תמות נפשי מות ישרים ותהי אחרית אתה יודוך אחיך ירך בעורף אויבך ואיזו עורף הוי אומר זו קשת ר"א אומר זה ספר הישר דכתיב⁹ ^(ג) ועשית הישר והטוב בע ואיזו היא מלחמה שצריכה שתי ידים הוי נחמני אמר זה ספר שופטים ואמאי קרו ליה אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה ו בני ישראל ללמדם מלחמה ואיזו היא מלחמ קשת ומגלן דביהודה כתיב דכתיב¹⁵ מי יעלה ל בו ויאמר ה' יהודה יעלה¹⁶ וירם הטבח את מאי והעליה ר' יוחנן אומר שוק ואליה מאי ורבי אלעזר אומר שוק וחזה מאי והעליה דמ בעי אנופי ומנפי ליה ורבי שמואל בר נחמני שופי עילוייה דשוק קאי: לא תתייחד אשה עם כוונתה גבי ישראל מי שרי¹⁷ והתנן¹⁸ לא יח

דוד על שאול כמי: הלא היא רכובה. דני יהודה
היינו מול העורף הטרייל בלע"ז: דכסי. במשנה
דא ביהודה כמי: דכסי. ברישא דסיפרא מי יעלה
דסיפרא אל יהודה קיימי: וירם העצב את השוק ואם
דמסמכא שוק לאליה. השוק סמוך¹ לאליה העלייה
ת לארכובים ואיברים התחתונים סומכין את העלייה:
סעודתא אע"פ דזבח הוה כדכסי (שמואל ב ט) כי הול
לן בפרק בתרא דזבחים (דף קט:): מהו ושוק בזמה
יין פולס"א: לא יסייחד איש אחד עם שתי נשים. שהנשים

ב יד ירד' ויעמד במעבר כ"ד שעות שנאמר ולא אץ לבוא אלא על פתאום היא עומדת בדרך הזאת. תנא כשם ששמדל' חלה ליהושע כן אצבע עמידה הזאת מרדו שעות נמשין חלה היא ל' הנה. י' קשת תנה עמיה כתובה על ספר הישר. מאין על ספר הישר. א' הוי אומר ו' קשת ר' אלעזר אמר ו' ספר משנה תורה ו' ורס' בר תמני אמר שון ושופ' ור' וועליה דשופ' עליו שון קאי:

למשה ליהושע ואֶלְקִי־בִן־הָאֵל
לָא קַחְסִיב נְמִי יַעֲקֹב
יִי שֶׁס לֹא הָיוּ רַק תַּשְׁלוּמִין כְּדֹאמְרִי
(חולין 97 ע"ב): שֶׁמֶשׁ שִׁשְׁקָה עֲצֻבּוֹ
וְרֹחַה עֲצֻבּוֹ וּמֵהָאֵי טַעמָא נְמִי
לָא חֲסִיב חֻקִּיהָ שֶׁלֹּא הָיוּ רַק
תַּשְׁלוּמִין לְיוֹם שֶׁנִּתְקַדְּשׁ בְּיָמֵי אֲחִזָּה
הַרְבֵּי אֲלֵחָנָן אֹמֵר דֵּהֲהוּ מַעֲשֵׂה
דְּחֻקִּיהָ לֹא הָיָה אֵלָּא אֹתָהּ עֲבַלְמָא
מִסְּהִי לֹא עֲמִיד הַשֶּׁמֶשׁ כָּלִל בְּמִקְוֶה
שֶׁלֹּא אֵלָּא שֶׁהָלַךְ לְאַחֲרָיו דְּבִצְרָאִית
יִבָּה אִיכָא נְמִי לַמִּיד וְיֵשׁ ה' לְקִין
אֹתָהּ מִלְּמַד (י') שֶׁהַעֲמִיד לוֹ בְּגִלְגָּל חָמָּה:
לֹא

עִים וְשִׁמוּנָה אֲזִיל שִׁית וְקָם
 בֵּן וְלֹא אֵץ לְבֹא כִּיּוֹם תָּמִים
 תּוֹסַפְתָּא פְּלִיגִי ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
 אֲזִיל שִׁית וְקָם תְּרִיסָר עֲמִידָתוֹ
 וְקָם תְּרִיסָר אֲזִיל שִׁית וְקָם
 ר' שְׁמוּאֵל בֶּר נַחֲמָנִי אָמַר
 הָאֲזִיל שִׁית וְקָם כ"ד מְקִישׁ
 עֲמִידָתוֹ כִּיּוֹם תָּמִים ^א תֵּנָא
 הָאֲזִיל לְמַשָּׁה וּלְנִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרְיִין
^א אֲתִיָּא אַחֵל אַחֵל כְּתִיב הַכֹּא
 דְּרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲתִיָּא תַת
^ב כִּיּוֹם תַת ה' אֶת הָאֲמֹרִי
 שְׁמַעַת לִיה ^ד אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן
 מִפְּנֵי בִשְׁעָה שְׁעֻמְדָּה לֹ

לפניו ואחריו איבער אימא
אימא אבני ברד לא הו
יורד בית חורון וה' השליך
וימותו כתיב⁹ ויאמר ללמד
מאי ספר הישר א"ר חייא
עקב שנקראו ישרים דכתיב
ומהו והיבא רמזא¹⁰ יהודה
מ מלחמה שצריכה יד כנגד
ושנה תורה ואמאי קרו ליה
ה' והיבא רמזא¹² דיו רב לו
ממר זו קשת ר' שמואל בר
הישר דכתיב¹³ בימים ההם
א רמזא¹⁴ ללמען דעת דורות
שצריכה לימוד הוי אומר זו
בתחלה אל הכנעני¹⁷ להלחם
יוק והעליה וישם לפני שאל
העליה דמסמכא שוק לאליה

ת לא לחזה עילויה דשוק כי
מר שוק ושופי מאי והעליה
במאי עסקינן אילימא בחד
ד איש אחד עם שתי נשים
יו מושי קסמ: יד כנגד עורף.

ועשית הישר והטוב: חזרו היום
וזלזל אל הכנעני להלחם בו ויאמר
נגויל. משום פלוגתא דהני אמוראי
ועלה ונסמכה על השוק ושוק הוא
צ"ע. מניח חזק על השוק גבי חזה
ר"ך (אח) חזק לא הוה חזה ושוק
לילה ואין חזה ושוק בצמה קטנה:
מן קלות ושחיהן תמצינה לעבירה:
אלא

יוס תמים כ"ד שעות נמצאת עמידתו בשני
ה לו למשה ולנאקדימון בן גוריון כו'. איני
בעי תימא אבני ברד הוא דלא הוו כדנכתב
יחנן זה ספר בראשית כו'. כדאמין. והיכא
את השוק והעליה וישם לפני שאל. מאי
יחד אשה עמהו מפני שחשודין על העריות

עין משפט
נר מצוה

יג א מיי פכ"ב מהל'
 איסורי ביאה הל' ח
 שמג לאוין קבו טוש"ע
 אה"ע סי' כב סעיף ה:

יה אור השלם

1. וידם השמש וירד
העמל עד יום יג אפר
הקדש הדיא כחונה על
ספר השיר ועמד
השמש בחצי השמים
השאל אץ כלוב יג
הושע יג
2. מי מנה עפר ישרא
מספר את דבע ישאל
ממות נפשי מות ישיר
ותדי ארירתי במה
כמה
3. וקאן דעיו יאמר
דעתי יג אפר
ידיה לעם וגם הוא יגדל
ואקלם אחי הקטן יג
ואקלם ותרע יגדל
השמים
בראשית מח ט
דיום דחל תאל תח
תפודי ויראקה על פני
השמים תחל כל השמים
ישמעון שמעך
ארו ורלו מפרץ:

[illegible]

שמואל ב א יח
10. יהודה אתה יודוך
אחריך יך בערף איבך
ששתחו לו בני אבי:
בראשית מט ח
11. ועשית הישר והטוב
בעיני יי למען יטב לך
ובאתה וירשת את הארץ
הטובה אשר נשבע יי
לאבותיך: דברים ו יח
12. ואת ליהודה ואמר
שמע יי קול יהודה ואל
שמוע תביאנו קיוי רב לו
יעזר מצרינו תהיה:

דברים לג ז
13. בַּיָּמִים הָהֵם אֵין
מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ
הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה:
שׁוֹפְטִים יִזּוּ
14. רַק לְמַעַן דַּעַת דְּרוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְלַמֶּדֶם
מִלְחָמָה רַק אֲשֶׁר לִפְנֵים
לֹא יָדְעוּ:

שופטים ב
ויהי אחרי מות
יהושע וישאלו בני
ישראל ביי לאמר מי
יעלה לנו אל הכנעני
בביתחלה להלחם בו
ויאמר יהוה יהודה יעלה
הנה נתתי את הארץ
בכידו: שופטים א א-ב
וירם השבט את
השוק והעליה וישם
לחמו וישאל ויאמר הנה

הַנִּשְׁאָר שִׁים לַפִּנְיָה אֲבָל
בִּי לַמוֹעֵד שְׁמוֹר לָךְ
לֵאמֹר הָעַם קָרָאתִי
יֵאֱכָל שְׂאוֹל עִם שְׁמוּאֵל
בְּיוֹם הַהוּא: